

**МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ
ЗАСОБІВ ДЛЯ ПАРЕНТЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ**

О. В. Гетало, О. С. Яковлева

Запорізький державний медичний університет

olgayakovleva.zp@gmail.com

У статті представлені результати аналізу асортименту засобів для парентерального живлення, зареєстрованих на фармацевтичному ринку України. Проаналізована структура асортименту досліджуваної групи за країнами-виробниками. Встановлено, що частка лікарських засобів вітчизняного виробництва є незначною. Тому розробка и впровадження нових може бути перспективним напрямком вітчизняного виробництва засобів для парентерального живлення.

Проблема парентерального живлення у вітчизняній медицині залишається однією з першочергових. Воно є одним з найважливіших досягнень медичної науки, оскільки при неможливості повноцінного ентерального харчування проблема забезпечення хворих поживними речовинами завжди гостро стояла перед лікарями різних спеціальностей. Так як і природне, штучне харчування повинно вирішувати декілька основних взаємодоповнюючих завдань – підтримка водно-іонного балансу організму з розрахунком втрат води і електролітів, енергетичне та пластичне забезпечення у відповідності до властивих даному етапу розвитку рівня метаболізму. Саме стан поповнення енергозатрат організму багато в чому визначає здатність пацієнта переносити хвороби та критичні стани (в зв'язку з травмою, інфекцією, хірургічною операцією і т. п.) з меншими функціональними втратами і більш повною реабілітацією.

Сутність парентерального харчування полягає в забезпеченні організму всіма необхідними для нормальної життєдіяльності субстратами. Основна ціль, яку переслідують при назначені схем парентерального харчування – забезпечення необхідною кількістю калорій і збереження білка за допомогою інфузій

амінокислот, вуглеводів і жирів, коли шлунково-кишковий тракт не може виконувати свої функції та потребує розвантаження [1, 5, 6].

На сьогодні застосування препаратів для парентерального живлення є невід'ємною частиною комплексу лікувальних заходів, так як без застосування нутритивної підтримки не може бути подоланий стрес, викликаний хворобою і операцією. Про це свідчать проведені дослідження, за результатами яких встановлено, що своєчасне призначення препаратів для парентерального живлення хворим у післяопераційний період дозволяє знизити частоту ранових інфекцій на 15-40%, розвитку поліорганної недостатності, зменшити тривалість штучної вентиляції легенів, скоротити терміни перебування в реанімаційних відділеннях та стаціонарі, знизити післяопераційну летальність на 8-15%, підвищити комфортність перебування в стаціонарі і якість життя пацієнта [8, 9]. Враховуючи актуальність проблеми, метою наших досліджень був аналіз асортименту лікарських засобів для парентерального живлення, що представлені на вітчизняному фармацевтичному ринку.

Об'єктом досліджень відповідно був обраний вітчизняний фармацевтичний ринок, в якості предмета аналізу виступали дані реєстрації засобів для парентерального живлення. Використовувались такі методи досліджень, як порівняльний, графічний, статистичний.

Згідно з уніфікованою анатомо-терапевтичною та хімічною класифікаційною системою АТС (Anatomical Therapeutic Chemical) аналізована група засобів належить до групи В – лікарські засоби, що впливають на кровотворення та кров. До групи входять такі підгрупи, як В05ВА01 – амінокислоти, В05ВА02 – жирові емульсії, В05ВА10 – комбіновані препарати.

За даними ДП «Державний реєстр лікарських засобів України» станом на 01.03.2015 р. в Україні зареєстровано 30 торговельних назв засобів для парентерального живлення з різним складом діючих речовин, що з урахуванням лікарських форм складає 74 препарати. Серед них найбільш широко представлені комбіновані препарати (35 препаратів, 47,3%) та розчини амінокислот (23 пре-

парати, 31,1%). Найменша підгрупа за кількістю препаратів (16, або 21,6%) у структурі асортименту – це жирові емульсії (табл.).

Таблиця

Аналіз даних реєстрації засобів для парентерального живлення
згідно АТС-класифікації та торговельних назв

Код АТС	Фармакотерапевтична підгрупа	Кількість торговельних назв	Кількість препаратів	%
B05BA01	Амінокислоти	12	23	31,1
B05BA02	Жирові емульсії	4	16	21,6
B05BA10	Комбіновані препарати	14	35	47,3

Унаслідок аналізу структури асортименту засобів для парентерального живлення за фірмами-виробниками встановлено, що її основну частку складають препарати іноземного виробництва. Кількість препаратів за фірмами-виробниками досліджуємої групи засобів, які зареєстровані на вітчизняному фармацевтичному ринку станом на березень 2015 року, представлені на рис. 1. Співвідношення торговельних назв іноземного та вітчизняного виробництва складає 96,7:3,3%%, що характеризує значну залежність постачання засобів для парентерального живлення від іноземних виробників.

Провідна позиція в зареєстрованому асортименті належить фірмам з Німеччини, насамперед це такі компанії як Б. Браун Мельзунген АГ, Фрезеніус КабіДойчленд ГмбХ Берлін-хемі АГ. Питома вага засобів для парентерального живлення німецького виробництва становила 71,6% від всієї зареєстрованої сукупності препаратів. Друге місце займає компанія Бакстер С. А. (Бельгія), це 6 препаратів.

Необхідно зазначити, що в Україні зареєстровані засоби для парентерального живлення з різним складом діючих речовин, що дозволяє врахувати особливості стану хворих та здійснити індивідуальний підхід до кожного хворого. При цьому кількісне та якісне різноманіття сучасного асортименту досліджуваної засобів пов'язане переважно з препаратами, що пропонують іноземні фі-

рми-виробники. Препарати вітчизняного виробництва представлені тільки однією торговельною назвою «Амінол», що виробляється ТОВ «Юрія-Фарм». Практично жоден вітчизняний виробник не виготовляє розчинів жирових емульсій або комбінованих препаратів, що містять в своєму складі амінокислоти та вуглеводи.

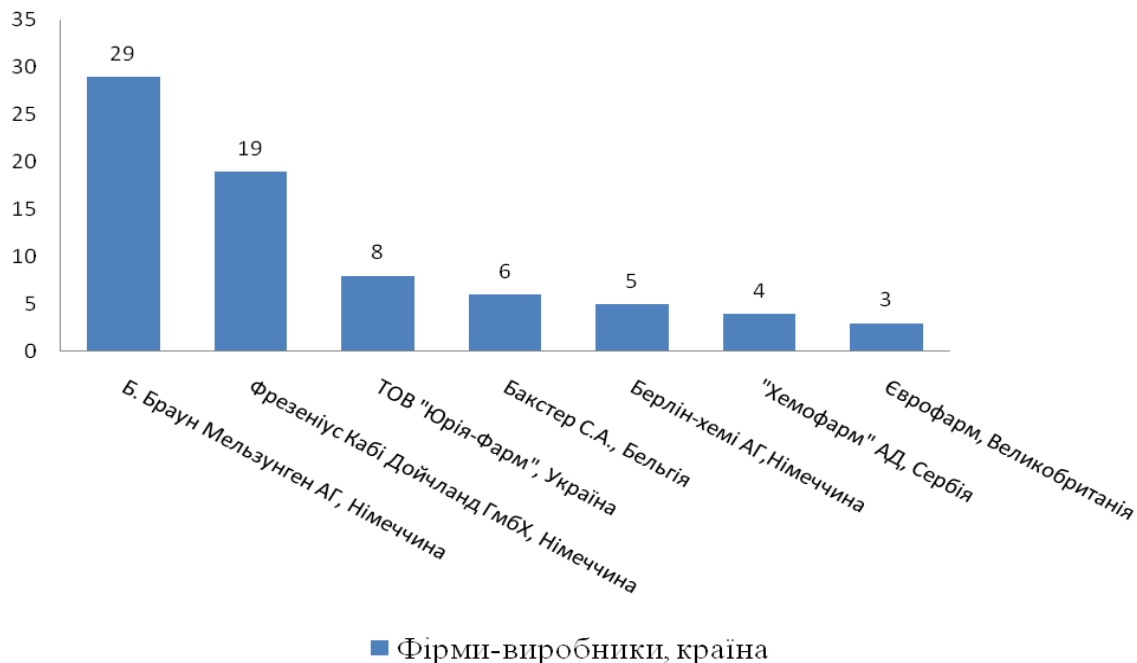

Рис. 1. Кількість препаратів для парентерального живлення, зареєстрованих в Україні (березень 2015 р.).

За лікарською формою практично всі препарати для парентерального живлення є розчинами для інфузій. Для більш точного дозування та врахуванні індивідуальних особливостей хворого, препарати випускають об'ємом від 100 до 2400 мл. Для зручності у використанні, окрім фасування у флакони, засоби об'ємом понад 1000 мл постачають у дво-або трикамерних пластикових контейнерах.

Таким чином, аналіз асортименту лікарських засобів для парентерального живлення на вітчизняному ринку за структурою виробників згідно АТС-класифікації показав, що практично відсутні вітчизняні препарати, які містять жирові емульсії та їх комбінації. Присутні на фармацевтичному ринку препарати іноземного виробництва мають високу ціну, що в умовах обмеженого фінансування закладів охорони суттєво обмежує їх застосування. Тому розробка нових може бути

перспективним напрямком вітчизняного виробництва засобів для парентерального живлення та є необхідною умовою для впровадження цільових програм імпортозаміщення виробництва засобів для парентерального живлення.

Висновки

1. Проведено дослідження асортименту лікарських засобів для парентерального живлення, зареєстрованих на фармацевтичному ринку України. За результатами досліджень встановлено, що найбільш широко представлені комбіновані препарати (47,3%) та розчини амінокислот (31,1%).

2. Встановлено, що переважна кількість препаратів аналізованого асортименту препаратів виробляються іноземними виробниками. Співвідношення торговельних назв іноземного та вітчизняного виробництва складає 96,7:3,3%.

3. Проведений аналіз асортименту досліджуваної групи показав, що всі засоби для парентерального живлення за лікарською формою є розчинами для інфузій, які розфасовані у флакони та пластикові контейнери, об'ємом від 100 до 2400 мл.

4. Аналіз асортименту засобів для парентерального живлення за структурою виробників згідно із АТС-класифікацією показав, що серед українських виробників тільки ТОВ «Юрія-фарм» зареєстровано препарат, який містить розчини амінокислот. Жирові емульсії та комбіновані препарати вітчизняними виробниками практично не випускаються. Це визначає необхідність впровадження цільових програм імпортозаміщення виробництва засобів для парентерального живлення.

Література

1. Галушко О. А. Раннє парентеральне харчування в комплексі лікування гострого ішемічного інсульту / О. А. Галушко // Український хіміотерапевтичний журнал. – 2008. – № 1-2 (22). – 2008. – С. 118-121.

2. Державний реєстр лікарських засобів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.kiev.ua/>.

3. Мнушко З. М. Маркетингове дослідження ринку лікарських засобів для лікування нервової системи / З. М. Мнушко, Карам Ахмед, І. В. Софронова //

Український журнал клінічної та лабораторної медицини. – 2010. – Т. 5, № 2. – С. 53-57.

4. Немченко А. С. Моніторинг вітчизняного ринку лікарських засобів для лікування хворих на наркозалежність / А. С. Немченко, О. С. Яковлева // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2010. – № 4 (12). – С. 57–62.

5. Обґрунтування створення препарату для парентерального харчування – глюксулу / Б. Л. Новак, Б. О. Кондрацький, О. М. Тушницький та ін. // Український хіміотерапевтичний журнал. – 2008. – № 1-2 (22). – 2008. – С.73-76.

6. Парентеральне харчування хворих з опіковою хворобою / В. І. Цапенко, С. О. Слюсаренко, В. Я. Красюк, П. М. Осауленко // Український хіміотерапевтичний журнал. – 2008. – № 1-2 (22). – 2008. – С. 321-322.

7. Слободянюк М. М. Перспективні напрямки формування асортименту вітчизняними виробниками ліків / М. М. Слободянюк, А. В. Івченко, Г. М. Ціхонь // Фармакоекономіка в Україні: стан та перспективи розвитку: матеріали IV наук.-практ. конф. - Х.: Вид-во НФаУ, 2011. - С. 224-225.

8. Frankenfield D. C., Coleman A, Alam S, Cooney R. N. Analysis of estimation methods for resting metabolic rate in critically ill adults // J.Parenter. Enteral Nutr. 2009;33:27–36.

9. Anbar R, Theilla M, Fisher H, Lev S, Madar Z, Singer P. Decrease in hospital mortality in tight calorie balance control study: the preliminary results of the T-ICACOS study. Clin Nutr Suppl., 2008;27:S11.

MARKETING RESEARCH OF THE DOMESTIC MARKET OF THE MEDICINES FOR PARENTERAL NUTRITION

The results of the analysis of the range of the medicines for parenteral nutrition, registered in the pharmaceutical market of Ukraine are presented in article. The structure of the studied range group by producing countries is analyzed. It was established that the share of domestic medicinal products is low. Therefore, the development and introduction of new direction of domestic production of parenteral nutrition may be promising.